

5. JAVNE MOBILNE TELEKOMUNIKACIONE MREŽE I USLUGE

U oblasti javnih mobilnih telekomunikacionih mreža je tokom 2006. godine došlo do značajnih izmena, koje se odnose na promene u vlasničkoj strukturi, izdavanje i zamenu licenci sledećih operatora:

- **Preduzeće za telekomunikacije Telekom Srbija a.d. - Mobilna telefonija Srbije MTS**, u vlasništvu JP PTT saobraćaja Srbija (80%) i OTE-a iz Grčke (20%) (licenca zamenjena 01.08.2006.)
- **Telenor d.o.o. Beograd**, 100% u vlasništvu Sonofona iz Danske (licenca izdata 01.09.2006.)
- **Mobilkom Austria**, u vlasništvu Telekom Austria grupe iz Austrije (licenca izdata 01.12.2006.)

Sva tri operatora poseduju licencu za javnu mobilnu telekomunikacionu mrežu i usluge javne mobilne telekomunikacione mreže u skladu sa GSM/GSM1800 i UMTS/IMT-2000 standardom koje je izdala Republička agencija za telekomunikacije. Licence su izdate za teritoriju Republike Srbije, i to na period od 10 godina sa mogućnošću produženja za još 10 godina. Mobilkom Austria je dobio licencu 01.12.2006. godine, ali je sa radom otpočeo u julu 2007, pod nazivom VIP Mobile d.o.o.

Slika 30. Mobilni operatori - Telenor

Mapa pokrivenosti

Tamno plavo - Signalom pokriveno područje.

Zvanični podaci

Naziv	Telenor
Sedište	Beograd
Osnovan	1994.
Vlasništvo	100% Sonofon AS
Broj zaposlenih	1025
Procenat pokrivenosti teritorije	75%
Procenat pokrivenosti stanovništva	92%
Broj baznih stanica	879

Izvor: Telenor Srbija

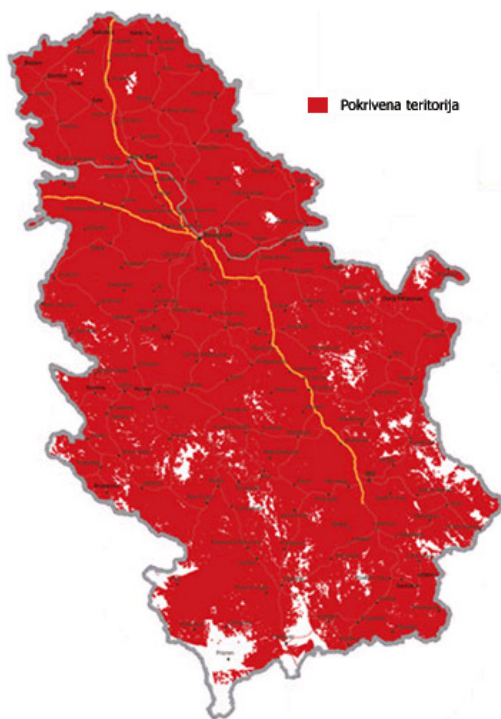
Norveška kompanija Telenor je putem javnog nadmetanja kupila kompaniju Mobi63 31. jula 2006. i time postala 100% vlasnik mobilnog operatora u Srbiji. Tako je Mobi63 postala trinaesta kompanija u okviru Telenor telekomunikacione grupe, u kojoj su i regionalne mreže Panon iz Mađarske i Promonte iz Crne Gore. Telenor je otpočeo svoje poslovanje u Republici Srbiji 01. septembra 2006, dobijanjem licence od RATEL-a za pružanje usluga mobilne telefonije na teritoriji Republike Srbije.

Kompanija Telenor je povećala pokrivenost teritorije za 2% u odnosu na 2005, izgradivši 48 novih baznih stanica (Slika 30.).

Slika 31. Mobilni operatori – Telekom Srbija

Mapa pokrivenosti

Zvanični podaci

Naziv	Telekom Srbija a.d.
Sedište	Beograd
Osnovan	1997.
Vlasništvo	80% JP PTT Srbija 20% OTE, Grčka
Broj zaposlenih	537
Procenat pokrivenosti teritorije	90,78%
Procenat pokrivenosti stanovništva	97%
Broj baznih stanica	1085

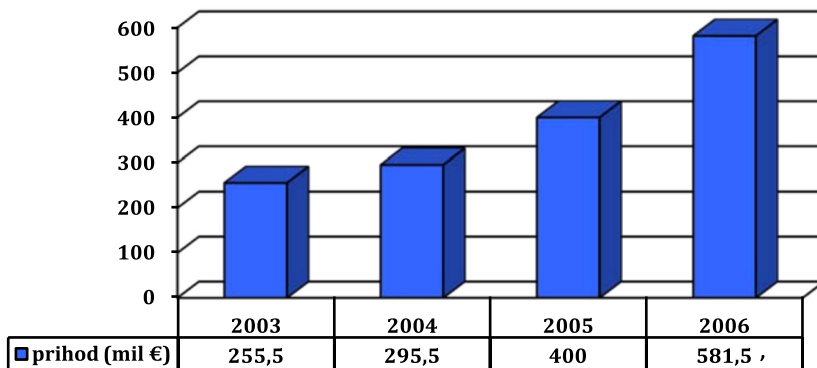
Izvor: Telekom Srbija

Telekom Srbija je povećao pokrivenost teritorije za skoro 4% u odnosu na 2005, izgradivši čak 350 novih baznih stanica, čime je povećana i pokrivenost stanovništva za 2%. (Slika 31). U decembru 2006. godine, prvi u Srbiji, pustili su u komercijalni rad 3G mrežu sa najsavremenijom HSDPA tehnologijom. Mreža treće generacije omogućava niz novih usluga, kao što su video pozivi u realnom vremenu i dodatni servisi: *video streaming* (prikaz TV programa, vesti, sportskih događaja u realnom vremenu), *traffic cam* (snimanje saobraćajnica i stanja na putevima) i *cinema clip* (video klipovi filmova sa bioskopskog repertoara).

Mobilna telefonija je u 2006. godini bila najprofitabilnija grana telekomunikacija u Srbiji, sa učešćem od čak 48% u ukupnom obimu poslovanja. Ono što je još interesantnije jeste da je povećanje prihoda u odnosu na prethodnu godinu iznosilo preko 45%.

Slika 32. Porast ukupnog prihoda od mobilne telefonije (u mil. EUR)

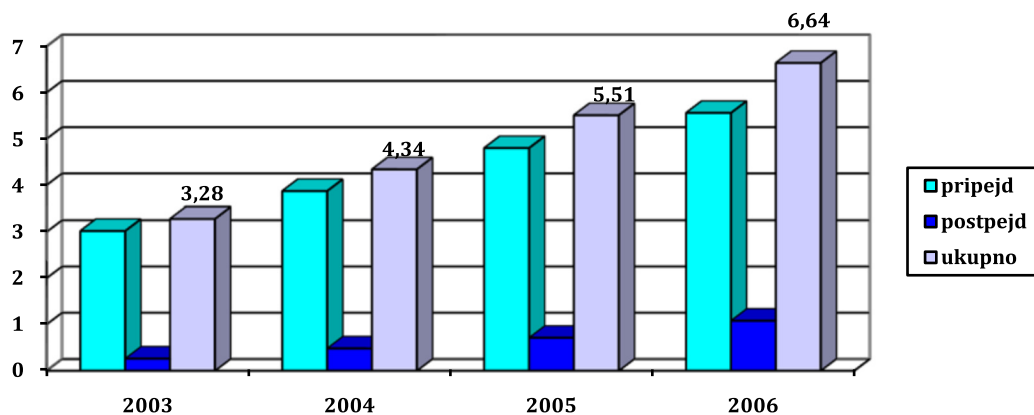
Izvor: RATEL
* procenjena vrednost

Ukupan broj korisnika mobilne telefonije na kraju 2006. godine je iznosio 6.643.722, što predstavlja povećanje od 21% u odnosu na prethodnu godinu. Ovaj broj korisnika odgovara procentu od 88,6%, što je iznad proseka koji je zastupljen u državama regiona.

***Broj korisnika
6,64 miliona***

Učešće postpejd korisnika u ukupnom broju je 16,3%, što je povećanje za 3,5 procenta u odnosu na prethodnu godinu.

Slika 33. Ukupan broj korisnika mobilne telefonije u milionima

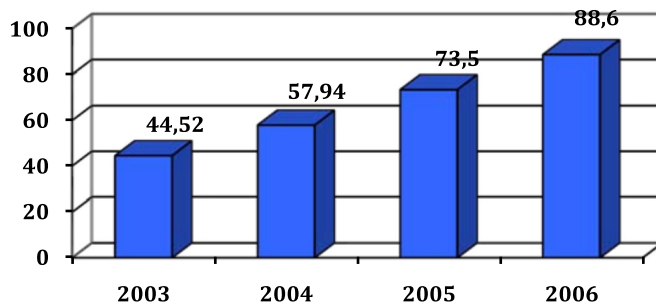

Izvor: RATEL

U 2006. godini zabeležen je značajan porast broja korisnika na 100 stanovnika, i on sada iznosi 88,6% (Slika 34).

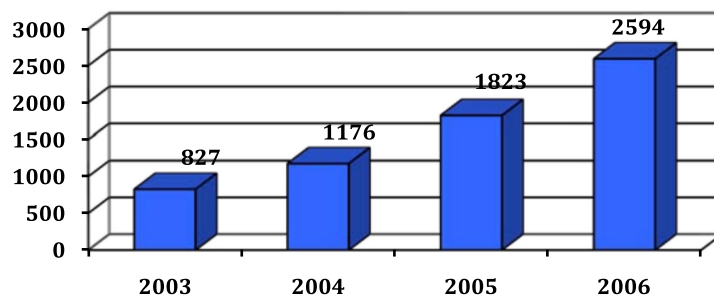
Slika 34. Broj korisnika mobilne telefonije na 100 stanovnika

Izvor: RATEL

Sa porastom broja korisnika rastao je i ostvareni saobraćaj, tako da je zabeležena cifra od oko 2,6 milijardi ostvarenih minuta razgovora, što je rast od 42%. Godišnji prosek je oko 390 ostvarenih minuta po korisniku, u odnosu na 2005. godinu kada je korisnik u proseku imao oko 330 minuta odlaznog saobraćaja.

Slika 35. Ukupan odlazni saobraćaj (mil. min.)

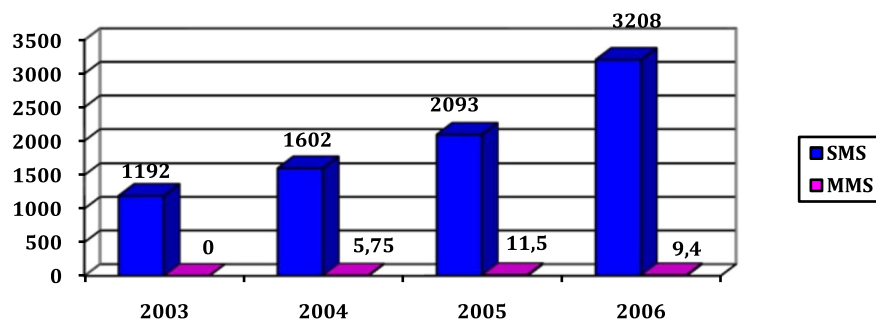
Izvor: RATEL

Broj ostvarenih SMS poruka je u konstantnom porastu i u 2006. godini dostiže oko 480 poruka po korisniku godišnje, što predstavlja povećanje od 50%. Broj poslatih MMS poruka je smanjen u odnosu na prethodnu godinu. Ukupan GPRS saobraćaj se povećao za skoro 8% i iznosio je preko 8,2 Tbit/s za celu godinu.

Telekom Srbija je 27.12.2006. pustio u komercijalnu upotrebu treću generaciju mobilne telefonije, za čije korišćenje se do kraja godine prijavilo 8.442 korisnika.

Slika 36. Broj poslatih SMS/MMS poruka (mil.)

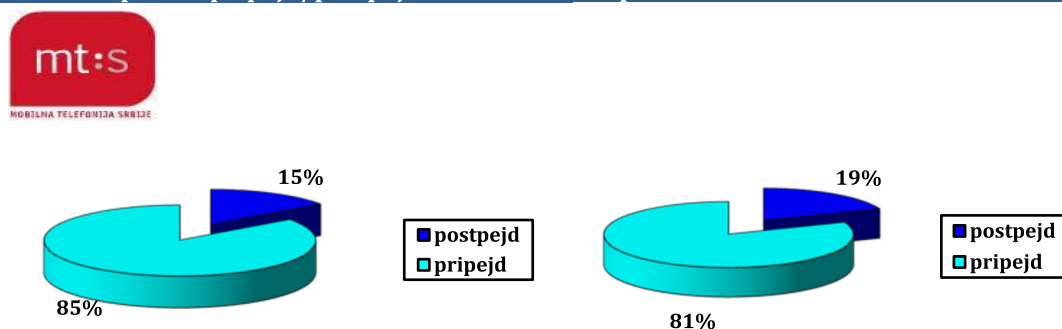

Izvor: RATEL

Operatori pružaju širok spektar dodatnih usluga za korisnike. Tu spadaju: govorna pošta, preusmeravanje poziva, poziv na čekanju, konferencijska veza, slanje i prijem kratkih poruka (SMS), prenos podataka, telefaks, identifikacija dolaznog poziva, skrivena identifikacija, redovni mesečni prikaz računa, isključenje na zahtev, uključanje na zahtev, promena tarifnog paketa, zamena oštećene ili izgubljene SIM kartice, WAP, prenos multimedijalnih poruka (MMS), itd. Sa uvođenjem mreže treće generacije (3G mreže), pojavile su se nove vrste usluga: video pozivi u realnom vremenu, *video streaming*, *cinema clip* itd.

Na Slikama 37. do 41. prikazano je tržišno učešće dva operatora mobilne telefonije po pitanju broja korisnika, prihoda i ostvarenog saobraćaja.

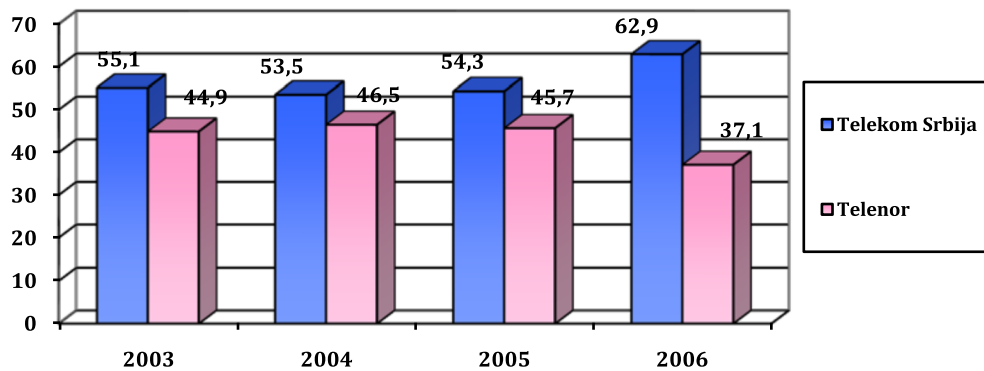
Slika 37. Raspodela pripejd/postpejd korisnika kod operatora

Izvor: RATEL

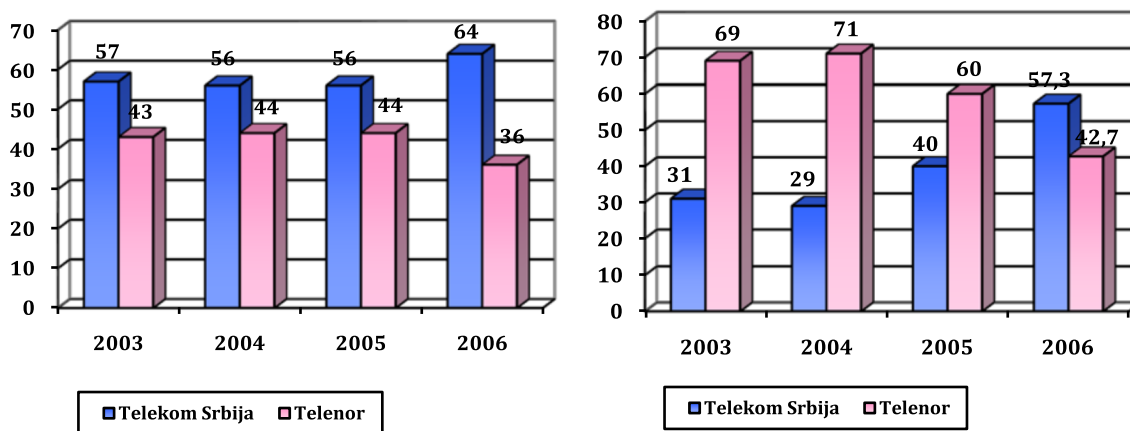

Slika 38. Tržišno učešće u odnosu na ukupan broj korisnika (%)

Izvor: RATEL

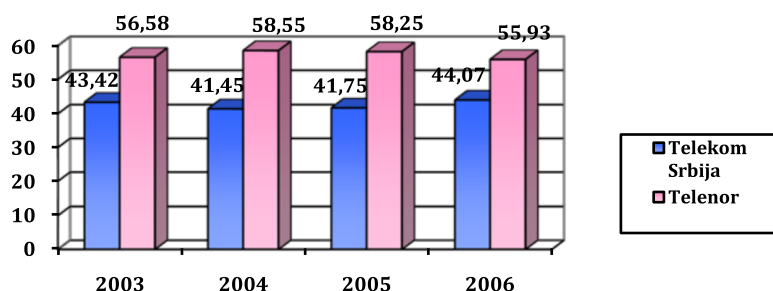
Slika 39. Tržišno učešće – broj pripejd/postpejd korisnika (%)

Izvor: RATEL

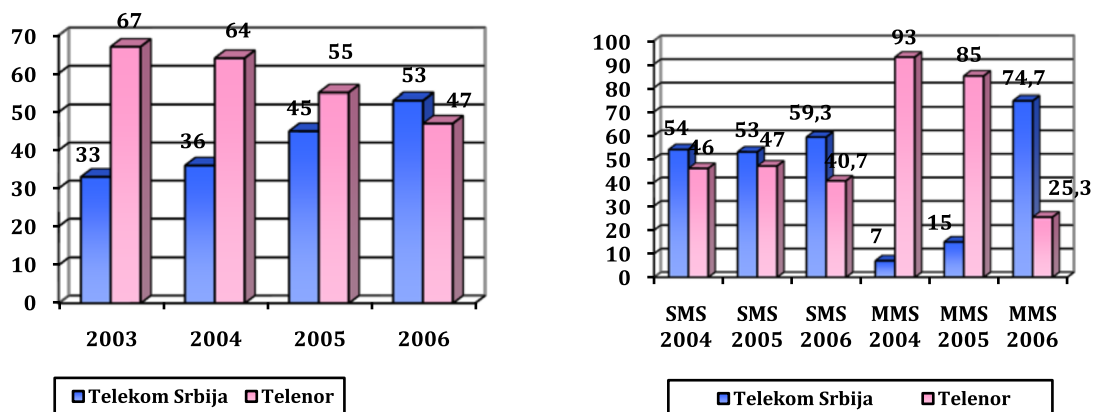

Slika 40. Tržišno učešće u odnosu na prihod (%)¹

Izvor: RATEL

Slika 41. Tržišno učešće – odlazni saobraćaj/ SMS-MMS (%)

Izvor: RATEL

Mobilna telefonija predstavlja tipičan segment u kome se dokazuje mnogo puta pominjani princip: regulativa dovodi do konkurencije, koja dalje postiže investicije, što kao rezultat ima rast penetracije. U toku 2006. godine na osnovu usvojene regulative stvorili su se uslovi za raspisivanje javnog nadmetanja za izdavanje licenci. U ovom postupku izdate su tri licence (jedna licenca je zamenjena) i stvorena je potpuna konkurencija. Kao posledica javili su se novi servisi, novi tarifni paketi, kao i niže cene. Rezultat svega jeste da je u toku 2006. godine u Srbiji broj novih korisnika mobilne telefonije dostigao preko 1 milion.

¹ S obzirom na to da je Telenor počeo sa radom septembra 2006, podatak za 2006. godinu je dobijen na bazi procene.